

рено автономний район Хорватська співдружність Герцег–Босна. Кровопролиття між боснійцями, сербами і хорватами врешті вдалося зупинити завдяки зусиллям міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС) та деяких країн (США, Великої Британії, Франції, Німеччини, Росії). 1992-99 український військовий контингент брав участь у міжнародній миротворчій місії в Б. і Г. У березні 1994 боснійці й хорвати уклали угоду про створення мусульмансько-хорватської федерації. 21 листопада 1995 представники Б. і Г., Хорватії і Югославії парафували Дейтонську угоду 1995 про мир у Б. і Г., а 14 грудня 1995 підписали її на мирній конференції у Парижі.

Дипломатичні відносини України з Б. і Г. встановлено 20 грудня 1995.

Літ.: Заставний Ф.Д. Українська діаспора: розселення українців у зарубіжних країнах. – Львів, 1991; Страны мира сегодня. – М., 1998, т. 1.; Україна на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів (1991-1995 рр.). – К., 1998, кн. 1–2.

А.В.Шилова.

БРАЗИЛІЯ, ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА БРАЗИЛІЯ (Brasil) – держава в Південній Америці. Площа 8,5 млн км². Населення 189,3 млн осіб (2007). Столиця – м.Бразилія. Територія Б. поділяється на 25 штатів, федеральний (столичний) округ і 3 федеральні території. Державна мова – португальська. Б. – президентська республіка. За формою державного устрою – федерація. Глава держави й уряду – президент. Законодавчий орган – двопалатний Національний конгрес у складі палати депутатів і федерального сенату.

У доколумбову епоху Б. населяли індіанські племена. 1500 узбережжя Б. відкрив португальський мореплавець П.Кабрал. Від того часу Б. була колонією Португалії. Від 30-х рр. 16 ст. для роботи на плантаціях почали завозити негрів (рабів) із Африки. 1808, під час наполеонівських війн, король Португалії Жуан VI опинився в Б., де перебував з двором до 1821. Від 1815 Б. отримала статус королівства як складова частина “Об’єднаного королівства Португалії, Бразилії і Алгарві”, формально припинила бути колонією. 1822 син Жуана VI Педру I (з 1821 – регент) проголосив Б. незалежною державою. 1825 Португалія визнала незалежність Б. 1825-28 Б. вела війну за спірні території з Аргентиною. 1888 у Б. скасовано рабство, 1889 проголошено створення федеративної республіки. У Другій світовій війні Б. брала участь на боці антигітлерівської коаліції. Внутрішньополітична нестабільність, зумовлена економічними негараздами, привела 1964 до влади військову хунту. Від 1979 почався процес поступової демократизації. Б. – член ООН від 1945, член північно-американської зони вільної торгівлі МЕРКОСУР.

Дипломатичні відносини між Б. і Україною встановлені 10 січня 1992. Від 2-ї половини 1990-х рр. досить інтенсивно розвивається українсько-бразильське співробітництво в усіх галузях, зокрема в космічній.

Літ.: Орлов А.Г. Политические системы стран Латинской Америки. – М., 1982; История Латинской Америки. 1918–1945. – М., 1999.

А.Ю.Мартинов.

БРАЦЛАВСЬКА ПРИКОРДОННА КОМІСІЯ – інституція, через яку 2-а Малоросійська колегія здійснювала контакти з Брацлавським воєводством Речі Посполитої. Перебувала в подвійному підпорядкуванні. В організаційних, фінансових та питаннях комплектування штату підлягала 2-й Малоросійській колегії. Стосовно змісту контактів з польською стороною зобов'язана була регулярно звітувати Колегії закордонних справ Російської імперії. Працювала періодично, збираючись протягом року на дві каденції (сесії) – січневу (з 4 січня) та липневу (з 1 липня). До постійного штату входили секретар, регістратор, 4 канцеляристи, перекладач. На час сесій 2-а Малоросійська колегія додатково відряджала до комісії чотирьох військових товаришів, чотирьох значкових товаришів, двох полкових канцеляристів, двох возних для розгляду позовів з обох сторін з позивачами й відповідачами, а також загін козаків для “посилок” і вартування. Очолював Б.п.к. полковий комісар. З 1765 його призначала 2-а Малоросійська колегія за пропозицією П.Румянцева. На час сесій колегія призначала ще одного тимчасового комісара. До кола питань, які вирішувалися Б.п.к., належали: спільний з польською стороною розгляд справ з приводу найздів польських чи російських підданих на закордонні маетки, справи про вбивства, виготовлення і розповсюдження фальшивих грошей, порушення торговельних домовленостей. 1765 через Б.п.к. вирішувалися питання демаркації відповідної ділянки кордону між Росією та Польщею. Постійним і найоб'ємнішим напрямом роботи було повернення втікачів з усіх лівобережних полків на Правобережну Україну і навпаки. 1780 Б.п.к. – основний канал спілкування між Лівобережною Україною та Польщею. Скасована під час 2-го поділу Польщі 1793.

О.К.Струкевич.

БРЕСТСЬКИЙ МИРНИЙ ДОГОВІР УНР 1918 укладений між делегацією Центральної Ради у складі В. Голубовича (голова), М. Левицького, М. Любинського, О. Севрюка, М. Полоза та ін., що представляли Українську Народну Республіку та країнами Четверного союзу (Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною) у Бресті (Брест-Литовську) 27 січня (9 лютого) 1918. Це були перша офіційна дипломатична місія нової України й перший міжнародно-правовий акт, який засвідчував факт визнання УНР суб'єктом міжнародного права. Складався з 10 статей. Засвідчував завершення стану війни між договірними сторонами. Кордони між УНР та Австро-Угорщиною визначалися за довоєнними російськими кордонами. Делегації УНР і Австро-Угорщини підписали таємний